

FÜGGETLEN UJSÁG

TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Három hóra 50 kr.

Szerkeszti és kiadja:
BAROSS KÁROLY.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

Gyurátz Ferencz.

Az ágostai hitvallású evangélikus egyház dunántúli egyházkerülete a múlt hónapban választotta meg új püspökét Gyurátz Ferencz pápai esperes személyében, a ki eképpen az agg kora miatt nyugalomba vonuló Karsay Sándor tisztjét vette át. Az új püspököt, mint annak idején megirtuk, szokott ünnepélyességgel iktatták be hivatalába. E kiváló képességekkel megáldott férfiú életrajzát itt veszi rövid vonásokban olvasó közönségünk.

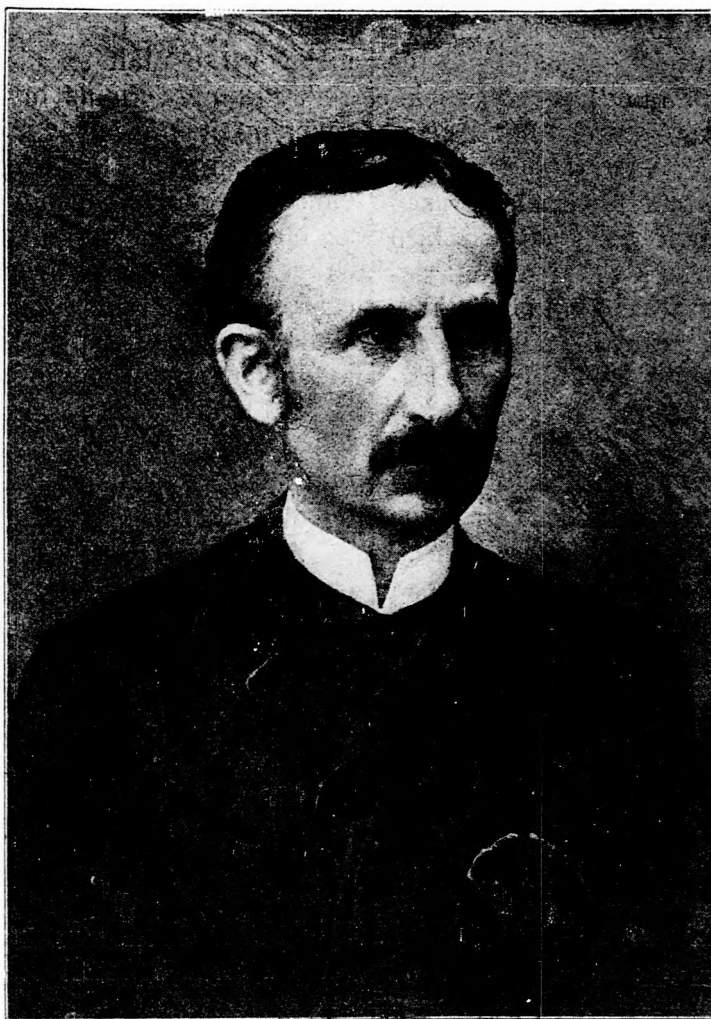
Gyurátz Ferencz 1841. április 30-án született Alső-Bükön, Sopronmegyében szegény sorsu köznemesi családból. A gimnáziumot és a papi iskolát a soproni evangélikus főiskolán végezte s mint szegény ifjú gróf Csákyhoz került nevelőnek. Azután kiment a külföldre s a hallei német egyetemen is tanult egy ideig. Innen haza kerülvén, eleinte tanár lett, majd a beledi egyház papjává hívták meg s néhány évig ott működött. 1872-ben Pápa választotta meg papjává, a hol 23 évig lelkészkedett.

Ebben az állásban ritka munkásságot fejtett

ki: felvirágoztatta gyülekezetét, iskolát, paplakot, templomot építtetett s az egyház vagyonát is annyira rendbe hozta, hogy ma már 25 ezer forint tőkéje van. Alapított a gyülekezetnek egy 1800 kötetes könyvtárat, iskolai ásvány-, állat-, növény- és éremgyűjteményt. Felállította az evangélikus nőegyletet a szegények istápolására s gondoskodott a szegény betegek orvosoltatásáról és élelmezéséről is. Áldásos működésének mintegy jutalmául 1893-ban esperessé választott meg.

De nemcsak mint pap, hanem mint író is élénk tevékenységet fejtett ki. Művei naggyobbrészt egyházi tartalmuak. Részt vett azonkívül még a megyegyűléseken és a város közgyűlésein is és sok jó gondolattal mozdította elő Pápa városának ügyét. Gyurátz

egyáltalában azok közé tartozik, a kik csak azért dolgoznak a közügyért, mert valami ellenállhatlan belső hatalom készíti őket a jóra. Megválasztását az egész országban rokonszenvesen fogadták s őszinte szerencsekívánatok kísérték Gyurátzot a püspöki székbe.

Gyurátz Ferencz
dunántúli ág. hitv. ev. püspök.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Gróf Apponyi indítványa. Gróf Apponyi Albert az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslat kiegészítésére a héten indítványt nyújtott be, a melynek főbb pontjai a következőket tartalmazzák: 1. A választási elnök hatáskörét szabatosabban kell körülírni. 2. A választói névjegyzékbe való felvétel ne tétessék többé a megelőző évi adónak tényleges befizetésétől függővé. 3. Készíttessenek a választókról állandó névjegyzékek, a melyek bizonyos számú évekig érvényben maradjanak. Ha valaki a választói jogot elveszíti, azt írásban és indokolással tudassák vele. 4. A választói jogot biztosító negyed telek utáni adó az egész országra nézve egyszer s mindenkorra állapíttassék meg. 5. A névjegyzék összeállítását és kiigazítását kezdjék ezentul mindjárt az év elején, hogy a felszólalásokra és azok elbírálására elég idő maradjon. 6. A választók személyazonosságának ellenőrzésére a fővárosban csak a tanács tagjai, községekben pedig csak a bíró vagy helyettese és az egyik községi esküdt lehetnek hivatva a kik működésük hű és lelkiismeretes teljesítése szempontjából a szavazatszedő küldöttség szeme előtt esküt tenni tartoznak. 7. A választásoknál a választók számára kijelölt tartózkodási helyek lehetőleg egyenlő távolságra essenek a szavazási helyiségtől s hogy a választók összeköttetésének semmi akadály se álljon útjában; az a kérdés pedig: vajjon a kijelölt tartózkodási helységek közül, melyik párt választóinak jusson, ugyancsak a választás napja előtt a különböző párti bizalmi férfiak jelenlétében sorshuzás útján döntessék el. 8. Ha a szavazásra jelentkezett választó személyazonossága máskülönben megállapítható, a névnek vagy foglalkozásnak helytelen vagy hibás beírása s a netalán fenforgó korkülönbség miatt visszautasítható ne legyen. 9. A rend fenntartására hivatott közigazgatási tisztviselő a szavazási helyiségben csak akkor s addig lehessen jelen, mikor és meddig az elnöknek a rend érdekében jelentést tesz, s tőle utasításokat kér vagy kap. 10. Köztisztviselő ne vehessen részt pártgyűlésen, körutazáson stb. tehát ne korteskedhessen s a csendőrség is kizárólag rendfenntartási célból alkalmaztassék a választásoknál. 11. A választók névjegyzékének összeállítói is fegyelmi felelőség alá legyenek vonhatók; 12. A választási jog ellen elkövetett visszaelékek büntetése szigorubbá tétessék.

Gazdasági kiegyezés Ausztriával. Az osztrák és a magyar kormány tárgyalásai a valutát és

a bankot illetőleg befejezésükhöz közlekednek. Gruber dr. pénzügyi főtanácsos tegnap Bécsből ideérkezett, hogy a magyar szakelőadókkal együtt résztvegyen az azonos jegyzékek megállapításában, a melyek mind a két kormány részéről az osztrák-magyar bankhoz az új bankalapszabályok és a valuta helyreállítására vonatkozó intézkedések folytatása ügyében intézendők lesznek.

Az országházában e héten folytatták és befejezték a belügyi költségvetés általános tárgyalását, a melynek folyamán számos nagyon kimagasló beszédet hallottunk.

A január 17-én tartott ülésen Szalay Károly főleg a választási visszaélésekkel foglalkozott, melyek — ugymond — a választási lajstromok meghamisításával kezdődnek s a szavazóknak csendőrökkel való összefogdosásával végződnek. Beszédét azzal végezte, hogy, „Óvja Isten hazánkat az ilyen kormánytól!” Utánna Vargics Imre védte a kormányt s Perczel belügyminiszter néhány megjegyzése után az ülést berekesztették.

Január 18-án az országház a horvát képviselők mentelmi ügyével foglalkozott s meghallgatta az interpellációkat. Várady Gábor kérde a vallás és közoktatásügyi minisztert, hajlandó-e az elemi iskolai tanulók után a tanítói nyugdíj és gyámalap javára évenként fizetendő 15 krajczáros hozzájárulást vagy eltörölni, vagy intézkedni, hogy ez a pár krajczár tényleg behajtható legyen. A miniszter megnyugtató válasza után Hódossy interpellált a giráltyi választás ügyéből kifolyó egy hírlapi támadás iránt, a mire azt a választ kapta, hogy a vizsgálatot meg fogják indítani.

Január 20-án Pécly Tamás a párton kívüliek elnöke tartott nagyobbszabásu beszédet, a melyben gróf Apponyinak karácsonyi cikkéről igen melegen emlékezett meg s a maga részéről is szeretné, ha a parlamenti béke tisztességes feltételek mellett elérhető volna, hogy így a pártok egymás iránt jó indulattal viseltetvén az ezredév iránti érzelmöknek együttesen is kifejezést adhasanak. Azután a belügyminiszteriumi költségvetésre teszi meg észrevételeit s mert annak működésében nem lát tervszerű közigazgatási politikát, nem szavazza meg a kiadásokat sem. Hasonló értelemben szólott hozzá a költségvetéshez Horváth Géza függetlenségi párti képviselő, valamint Eötvös Károly is.

Január 21-én folytatták a belügyminiszterium költségvetésének tárgyalását, a melynek folyamata alatt még Ugron Gábor intézett hevesebb támadást a kormány és az egész rendszer ellen, melegen nyilatkozva gróf Apponyi béke cikkelyéről. Ezután a vita többek hozzászólása után belevén fejezve, következtek

a január 22-iki ülésen a záró beszédek, a melyek meghallgatása után a belügyi költségve-

tést általánosságban elfogadták s megkezdték annak részletes tárgyalását. Első szónok Polónyi Géza volt, a ki a vármegyék tételénél szólalt fel s főleg azt lobbantotta e belügyminiszter szemére, hogy a főváros közgyűlésének egyik határozatát megváltoztatta, a mi szerinte törvénysértés. Szellőztette azután még azt az eljárást is, a melyet a kormány a patikák engedélyezésénél követ s azzal végezte beszédét, hogy Ugronnal együtt ő is rendszerváltozást követelt. Az éljenzéssel fogadott beszéd után az ülés véget ért.

A spanyolok már majdnem egy év óta öröklődnek azon, hogy lázongó gyarmatukat, az amerikai Kubát lecsendesítsék. Ez azonban daczára annak, hogy 200 ezer emberről sereggel rendelkeznek, máig nem sikerült. A kormány tehát, hogy a háborút minél hamarabb befejezze, visszahívta Martinez Campos eddigi fővezérét s helyette Weyler tábornokot küldte Kubába, a ki a hadjáratot nagyobb erővel fogja folytatni, mint előde.

Az olaszok afrikai hadseregének fővezére Baratieri tábornok azt táviratozta, hogy péntekig nem történtek újabb támadások Makalle ellen. Csak néhány golyóváltás volt a forrás körül, melyet az abessziniaiak kövekkel és földdel akartak betömni, hogy megakadályozzák az olasz katonákat, hogy esetleges kirohanás alkalmával vízzel elláthassák magukat. Az abessziniaiak most nagy éberséget fejtenek ki a kémek ellen. A legutolsó hírek e héten mégis megnyugtatóbbak voltak, mint a minap érkezettek, mert már arról is fordult szó, hogy az abessziniaiak békét kötnének, ha az olaszok ebbe beleegyeznének. De Baratieri eziránt még nem nyilatkozott.

A török kormány komolyan hozzá akar fogni a kiállításba helyezett reformokhoz. A kormányzók melé kinevezett segédek utasítást kaptak, hogy lehetőleg mielőbb kezdjék el működésüket. A porta szándéka a tavaszig életbeléptetni Macedóniában mindazon reformokat, melyeket a viszonyok már ez időtájt is keresztülvihetőkké tettek. Ily uton-módon a porta elejét akarja venni a forradalmi mozgalomnak.

MI UJSÁG?

Halálos harcz a medvével. Zsabkó favágónak szörnyű kalandja volt a minap egy medvével a kis-szebeni erdőségekkel határos hegyeken. Zsabkó ugyanis a múlt héten két favágóval és egy kopóval éppen egy tisztás felé indult, midőn egy maczkó hirtelen ráugrott és elkezdte lábait marcangolni. Zsabkó nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem baltájával addig ütögette a veszedelmes maczkó fejét, míg végre sikerült egyik szemét kiütnie, mire ez irtózatossal messze ellökte magát a veszedelemben forgó embert, ő maga pedig hosszas böggéssel óriási ugrást tett a völgybe. A vakmerő favágó életveszélyes sebekkel menekült meg. Mire a többi favágók, kik már előbb más irányban eltértek, a küzdőterre érkeztek, a maczkó már eltűnt az erdőség rengetegében, míg a favágót lakására szállították.

Egy csók — egy halál. Ugyanesak szomorúan végződött a napokban Badikera Péter lakodalma Kerülösön. A nászvendégek már tul voltak az első hordó boron s a jókedv fejetetejére kezdett állani. A falu egyik rangos emberének, Vale Sándornak az alig husz éves Petru fia valami köszöntőfélébe kezdett, melynek duplán csattant a vége. A szóvítész legényke csókot lopott a menyasszonytól, a mit a vőlegény hatalmas poffal viszonzott. A kedélyes jelenet után természetesen ököltre ment az egész násznép s udvariasságból agyonverték a csókrabló suhanozot. A pár órás férj a mézesheteit a börtönben tölti, de vele együtt a diszes nászközönség is visszavonult jó időre olyan mulatóba, a melynek kívülről szokták becsukni az ajtaját.

Földrengés Nagybányán. Nagybányán az elmúlt héten ismét földrengés volt, mely vagy hat másodpercig tartott. A földrengést földalatti puffogtatászerű zaj kísérte. Az utolsó lökés oly erős volt, hogy az ágyban fekvőt erősen fölfelé lökte a rengés, másokat a falhoz lökött. A moraj hasonló volt ahhoz, midőn ágyúüteg vonul el. Ez időtájtban Mármaros-Szigeten és a megye több pontján is észlelték a földrengést. Hosszuzemőn és Szarvaszán volt legerősebb a lökés. A földrengés után oly hideg köszöntött be, hogy a kevésbé védett helyeken az aprómarha közül sok elpusztult.

Egy család pusztulása. A Szombathelytől nem messze fekvő Pusztá-Szent-Mihály falu határához tartozó Németesenesi majorságban egy Nocsák nevű földműves-családnak véletlenül a főzés alkalmával patkányméreg keveredett az ételébe. Rögtöni segítség hiányában az anya és 4 gyermek meghalt, az apát és két gyermeket nagy nehezen megmentették.

Hitvesgyilkos — véletlenségből. Barcs-ágasegyházpusztai állomásfőnök hétfőn éjjel 12 óra felé jött haza nejével együtt egy vendégségből. A házőrző ebeket

kieresztették házikójukból és jól bezárkóztak. Kevés idő múlva erős kutyaugatás hangzott az udvarból. A főnök pisztolyt ragadott és azon hiszében, hogy ismét tolvajok járnak a baromfiketrecz körül, kiment az udvarra. Soká nem jött vissza, a felesége aggódott és elébe ment az előszoba felé. A folyosón jött szembe az ura. A félhomályban egy fehér alakot látott a főnök és rásütötte a fegyverét. A golyó átfuródott az előszoba ajtaján és belefuródott a háziasszony oldalába. Az asszony összerogyott, vérezve talált rá az ura. A hirtelen előhívott orvos halálhozó veszélyes sebet konstatált az asszonyon, a ki körül a boldogtalan férj összetörve kesereg.

Huszárok élethalál között. Balogh és Cservay nevű közhuszárok, büntetésből való félelemből megszöktek a 15. sz. Pálffy huszárezredtől. Barangolásuk közben a nógrádmegyei iharosi pusztára vetődtek, hol daczára a dermesztő hidegnek, 4 napig a mezősöszök gunyhójába huzódtak meg. Mikor a csész véletlenül a gunyhóba tért, ott találta őket a földön fekvé elalélt állapotban. A béresek segélyével nagynehezen életrehozták őket s azt mondták a megmentőknek, hogy megszöktek ezredüktől rossz bánásmód miatt. Csenedőrek segélyével letartóztatták s a kis-iharosi község házhoz kísérték, onnan pedig a hadtestparancsnoksághoz kísérték őket.

Negyedmillió a lutheránus egyháznak. Debreczenben Schaefer Nándor porosz származású, dúsgazdag polgár, a ki ezelőtt pékmester volt, a napokban meghalt. Vagyonából mintegy 250.000 frtot a debreczeni lutheránus egyháznak adományozott, iskolai czélokra, leánynövelde-re és árvaházra. Schaefer, a ki 81 évet élt, vasárnap temette maga Zelenka Pál püspök.

A győri püspök jubileuma. Zalka János püspök áldozásának ötvenedik évfordulóját tegnap ünnepelte, a mikor prédikációt mondott és aranymiséjét tartotta. A székesegyház ebből az alkalomból zsufolásig megtelt hívőkkel. A jubiláló főpapot ő felsége a király és a római pápa táviratilag üdvözölték. Ő felségének üdvözlete így szól: Örömmel üdvözlöm önt, midőn a mai napon ötvenéves áldozári jubileumát teljes testi és szellemi erőben ünnepli s mint mindenkori hivemnek szívemből kívánom, hogy az Isten áldása még évek során át kísérje papi erényekben és jóltevésben gazdag életét a gondozására bízott egyházmegye, valamint a szükségét szenvedő emberiség javára. Ferencz József s. k.

Megfagyott emberek. Az országszerte uralkodó nagy hidegnek több áldozata van. Az egyik Rusa Sándor eörszigeti favaros, ki egy szomszéd községbe bort vivén, annyira leitta magát, hogy kocsiján elterült és megfagyott. Két áldozata van a körmendi választásnak is. Az egyik *Kecskés* András parasztgazda, ki a választásról boros fővel indult haza s utközben belefurdult egy árokba, a hol megfagyott. A másik *Vaspöri* karátföldi polgár, kit a hazavezető uton találtak megfagyva. Mert fején több nagy sebet vettek észre, megindították a bünvizsgálatot.

A verseczi főispán beiktatása. Pálffy Elemér verseczi főispánt a napokban iktatták be hivatalába. A beiktató ünnepély a szomszéd törvényhatóságok részvételével történt meg. Érdekes, hogy mikor a főispán a katolikus templomból a szerb templomba ment, az archimandrita lelkes, magyar szellemtől áthatott beszédet intézet hozzá. A közgyűlési teremben a verseczi főpolgármester üdvözölte Pálffy, Rotter képviselő a németiség hazafiságáról biztosította őt. A főispán válaszában megköszönte a szives fogadtatást és annak a reményének adott kifejezést, hogy szerbek, németek és horvátok, ha nyelvben különböznek is, a magyar haza iránt való szeretetben meg egyeznek és mindenkor egyet fognak érteni.

Innen-onnan. *Balatonfüredről* írják, hogy Pap György konyárczi lakos vasárnap azzal mulatta magát, hogy kányákat lövöldözött. Egy izben fegyvere korán elsült s a lövés a közelben álló 19 éves egyetlen fiát találta, a ki azonnal halva rogyott össze. Az apa látván fia borzasztó halálát, önmagát akarta agyonlőni, de a családtagok nagy nehezen meggátolták. — *Báziáson* a napokban egy Duna-gőzhajó fődélzete összeomlott és három hajóslegényt agyonütött. — *Aninán*, az ottani erdőben megfagyva találtak Becker Antal erdőőrt. — *Szabadkán* eltaposta a vonat Radák Márkot, saját vigyázatlansága miatt. — *Sz. Tamáson* Bélits Nesztor gőzmalmába Nédanov Joeza betört s az ott talált készpénzt elrabolta. A betörő parasztot elfogták. — *Szöreghen*; mint írják a szöreghi csata emlékére oszlopot emelnek, melyhez a város 2000 frtot adott s a gyűjtés 4000 forintot hozott eddig.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító-Szövetkezet Budapesten

ma hazánkban az egyetlen intézet, mely a kölesönöség elvén alapulván, a legolcsóbb díjak mellett eszközli a tűzkárbiztosításokat, melyeknél a feleknek a jelentékeny megtakarításon kívül más előnyöket is nyújt.

Az igazgatóság tagjai: Teleki Géza gróf elnök, Csávossy Béla alelnök, Andrássy Géza gróf, Ahsbáhs Leó lovag, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Rothkugel Arnold lovag, Rudnyánszky Béla, Szentkirályi Kálmán, Sztáray István gróf, Szöny Zsigmond, Teleki Sándor gróf, vezérigazgató; Szöny Zsigmond. A szövetkezet igazolta a hozzáfűzött várákosásokat; káresetekben a feleknek a legrövidebb idő alatt megtéríti a tényleges kárt és előzékeny eljárásával kivívta magának a közbizalmat. — A szalmás eleség és takarmánykészletek biztosítása is olcsóbban eszközölhető a szövetkezetnél, mint bármely hazai intézetnél. Csakis a tiszta díjat és a kincstári bélyeget számítja minden másnemű illeték kizárásával. — Felvilágosításokat szívesen ad az igazgatóság Budapesten és az egyes községekben létesített ügynökségek.

A lótetű vagy ló-bogár ellen. Legolesőbb és legkevesebb fáradsággal járó védekezési módul ajánlják az ugynevezett téli irtást, mely abban áll, hogy őszszel, a hűvös napok beálltával, néhány mély barázdát huzunk az illető földön, a barázda alját, lótrágyával töltjük meg és azután megint földdel betakarjuk. A trágya erjedése által támadó meleg, a lótetűk apraját-nagyját oda csalogatja és ha az idő engedi, ott tömegesen gyűjthetjük össze és semmisíthetjük meg.

A vetőburgonyának legjobb eltartási módja, az elvetendő burgonyákat a tél elején kiválasztani (lehet későbbben is) és aztán egyszerűen a földben elásni jó mélyen, hogy a fagy semmi esetre se érhesse őket. Az így elásott burgonyák tavasszal, sőt még júniusban vagy júliusban is teljesen ép és üde állapotban találhatunk, úgy, hogy az elvetésre vagy esetleg elfogyasztásra is a lehető legalkalmasabbak. Ezen eljárásához azonban olyan száraz fekvésű helyet kell választani, hol a víz fakadásától nem tarthatunk.

Méh- és darázs-csipés ellen. A méhtől megcsipett helyre egy csepp olajat teszünk, de nem dörzsöljük be. Minél gyorsabban alkalmazzuk az olajat, annál gyorsabban hat. Rendesen egy perc alatt el mulik a fájdalom. A méhészek tehát czélszerűen cselekedzenek, ha a méhes közelében egy kis üveg olajat tartanak, hogy az olaj a bekövetkező szurás esetén kéznél legyen.

A borok feltöltögetése. Az új bort, mivel még sok benne a szénsav, mely elszállva, a bort megapasztja, gyakran kell töltögetni; legalább kéthetenként egyszer. Száraz pinczében szintén gyakoribb töltögetést igényel a bor. Rendes, sem száraz, sem tulságos nedves pinczében a már teljesen megtisztult ó-borok 4-6 hetenkint töltögetendők. A hordót mindig annyira fel kell tölteni, hogy az akona — a levegő teljes kizárását jelezve — néhány csepp bort kinyomjon. Akonának czélszerűbb hosszú, 15-18 czméteres dugókat használni, mint rövidet; mert a hosszú akona még akkor is a borba ér, midőn az leapadt s ezért a bor rajta felszivárog. A nedves akona pedig mindig légmentes zár. Töltögetésre mindig egészen tiszta, egészséges, jó minőségű bort használjunk. Ellenkezőleg könnyen megronthatjuk az egész hordó tartalmát. Lehetőleg hasonló, vagy jobb borral töltögesünk és sohasem rosszabbal. Vannak, a kik az összetöltögetett seprő megtisztult részét használják töltögetésre. Ez a lehető legrosszabb szokás, mert az ilyen bor tele van erjesztő és egyéb mindenféle gombával, mely képes az egész hordó bort tönkretenni. Az is rossz szokás, hogy a még nem teljesen kész, nem palackkért borból palackokban teszik el a töltögetésre szánt bort. Az ilyen bor a palackban üledéket, hártját képez, mely a hordóba kerülve, annak tartalmát zavarossá teszi és megtisztulását hátráltatja.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Szövetkezzünk!

Magyarországon a szövetkezeti eszme igen nehezen s csak ujabban terjed, a kiscgazdák között azonban még ma is nagy ritkán akadunk szövetkezetek nyomára, holott nekik volna ezekre a legnagyobb szükségük. De hát a magyar gazda nem akarja tudni, hogy mi haszna annak, ha ő szövetkezik? meg hogy szövetkezzék? Kivel? Miként kezdjen hozzá, mikor ő még sohasem látott olyat? Végre aztán azt mondja rá, hogy „nem értek én ahhoz, csinálja, a kinek mestersége.”

Pedig hát a világon nincsen egyszerűbb tudomány mint az, a melyik a szövetkezésre tanít, mert ez már a mindennapi élet szükségéből folyik. A mindennapi életben úgy van, ha két ember nem bír el valamely terhet, hozzá áll három, négy és mindjárt megbirják. Ha most ilyenformán többen összeállanak, hogy egy közös érdekükben fekvő feladatot végrehajtsanak, ez már szövetkezés és a mint azt a terhet, a mit egy ember még nem birt fel, három-négy már könnyen felemelte, aképpen azt a feladatot, a melyet magánosok külön-külön meg nem oldhatnak, könnyen megoldhatják akkor, ha erejüket összeteszik: tehát szövetkeznek.

Ilyen szövetkezéseknek leggyakoribb nyomára akadunk pl. a különféle gépek beszerzésénél. Mert bizonyos, hogy a gépmunkát egyes esetekben óriási előnnyel lehet értékesíteni, de természetesen csak annak, a ki azt ki is tudja használni. Tehát egy kiscgazdára nézve, a kinek 20-30 hold földcskéje van, ugyszólván értéktelen a gépészet terén, minden haladás, minden vivmány, a mi pedig egy nagybirtokosnál már ezrekre menő megtakarítást eredményez. Ha azonban összeáll 10-15 kiscgazda, ezek már éppen annyit tesznek ki, mint egy nagyobb birtokos, éppen úgy módjukban van a tökéletesebb s olesó munkát végző gépeket bevásárolni, mint ennek s arányosan éppen úgy osztoznak a megtakarításban, mint amaz De hogy tovább menjünk, ott van a jó vetőmagvak beszerzése, ott van a műtrágyázás, a mire ma-holnap éppen oly elkerülhetlen szüksége lesz a gazdának, mint arra az ekevasra, a melylyel földjét megporhanyítja. Egy magános kiscgazdának nincs módjában az első beszerzés költségeit viselni, ha azonban összeállanak, a haladásnak ez irányban is hasznát vehetik. Jól tudjuk, hogy a buzatermelés immár alig fizeti ki magát, ennek daczára a legtöbb gazda meglevő helyzetében erre van kényszerítve és hiába beszélnek neki a kender, a czirok, a komló, spárga termelés stb. sokszorta nagyobb jövedelmezőségéről, mit ér mindezen jó tanácsokkal, ha nincs módjában, hogy hasznos befektetéseket tegyen. Itt is a vagyonosabb birtokososztálynak áll a világ, mert az, ha

látja, hogy nem jövedelmez a régi módi gazdálkodás, megnyitja az erszényt s kereskedelmi növényeket állít be a gazdaságába, melyek aztán rövidesen dusan gyümölesöznek. Ismerünk több helyet, a hol néhány hold komló, kender vagy czirok telep többet jövedelmez, mint az egész 800—1000 holdas gazdaság. Ezt persze kicsiben csinálni nem lehet, meg aztán pénz is kell hozzá. De ha több kisbirtokos egyesül, bármilyen jövedelmező növénytermeléséhez hozzá kezdhetnek és a jó alkalmakat éppen úgy üstökön ragadhatják, mint a nagyobb birtokosok. Bárhova tekintünk, a gazdálkodás legjobban jövedelmező forrásait a kisgazdák ma már csak szövetekezés útján nyithatják meg. Mert örök igazság marad az, hogy a nagy megeszi a kicsit, ha a kicsiknek és gyengéknek a baj és szükség meg nem adja azt az okos tanácsot, hogy önmagukhoz forduljanak segélyért. Ime mit látunk? A nagy iparosok s gyárosok szöveteznek közös érdekükben s megcsinálják az ugynevezett „kartelleket meg „ringeket“, a minnek az az „értelme, hogy gyártmányaik árát maguk szabják meg s kényszerítik a közönséget úgy táncolni, a hogy ők füttyülnek. Tehát míg ezek a hatalmas pénzemberek ezeket dugnak zsebre azért, mert megértik egymást s összetartanak ott, a hol ezt érdekük megkivánja, addig a kisgazdák verejtékkel előállított terményeiket kénytelenek olyan áron vesztegetni, a hogy azt néhány terménykereskedő — ki maga is nagy hászonra dolgozik — megvenni hajlandó. És így történik az, hogy míg a gabona kenyér alakjában a gazdához visszakerül, addig, nem tudom én hány ember, palotát épít utána, csak maga a gazda marad szegény és megy tönkre. Csak gondolkozatok, barátaim, honnan van az, hogy míg a buza ára 12 frtről 6 frtra szállott, addig — teszem fel — egy zsemlye ára ma is ugyanaz, a mi akkor volt? Ez mindenesetre azt jelenti, hogy a gazda rossz vásárt csinál, pedig hát az mégsem jól van így, hogy mindég a termelő huzza a rövidebbet. Összetartás mellett a gazdáknak is volna egy kis beleszólása a vásárba, csakhogy persze nem így, mint most, mikor egy-egy kisgazdával kényük-kedvük szerint bánhatnak a kereskedők. Ha vidékenként összeállanának, nagy tömegben bocsájtának terményeiket eladásra s egyenesen a nagykereskedőkkel meg gyárosokkal állanának szóba, bezzeg nagyot fordulna a helyzet.

Csak az összetartás volna meg a magyar gazdáknak, csak tömörülnének s egyetértőleg kezdet fogván ott, a hol közös boldogulásukról van szó, akkor nem aggasztana a magyar gazda jövője, mert nincs olyan sors, nincs az a nehézség, a mit egyesült erővel leküzdeni ne lehetne. S azért, mikor az év küszöbén a homályos jövőbe tekintünk s boldo-

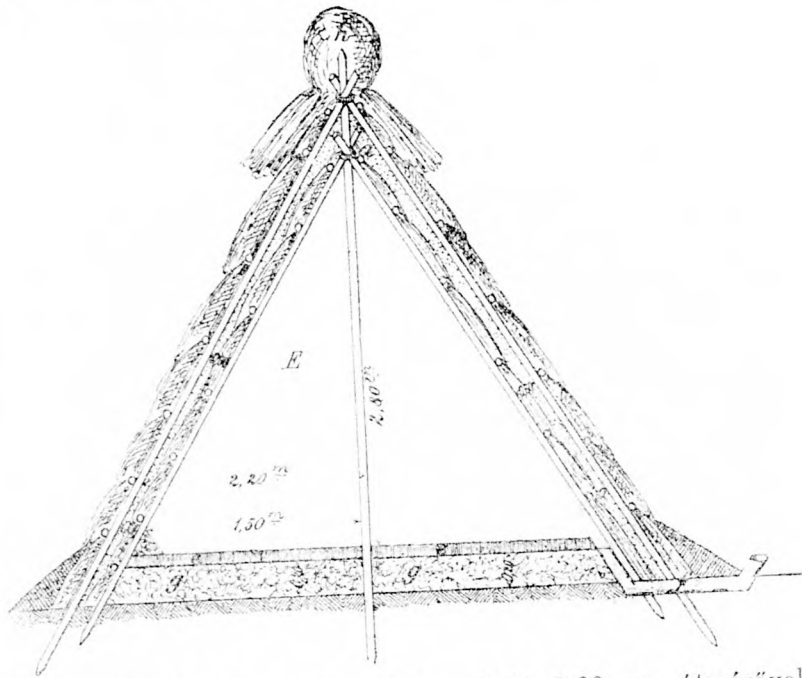
gulásunk módjait keressük. Nincs helyesebb jelszó, melyet a magyar gazdák törekvései elé oda tűzhetnénk, mint az, hogy *szövetkezzünk!*

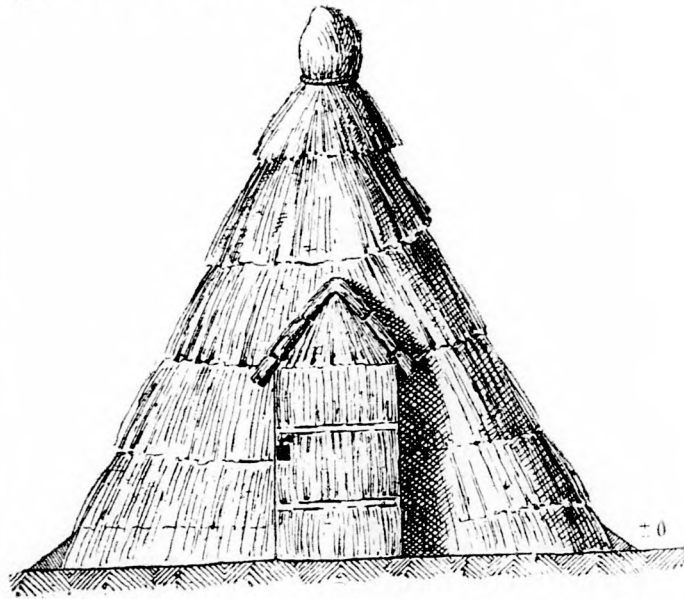
Még egy földfeletti jégtartó.

— Képpel. —

Ez idei első számunkban egyszerű és olcsó földfeletti jégtartók leírását és rajzát közöltük; alább még egy czélszerű földfeletti jégtartót mutatunk be és közöljük elkészítésének módját. Mindenekelőtt

kijelöljük a jégtartó területét 2.20 m. átmérővel, belső területét pedig 1.50 m. átmérővel. A körönd közepén 2.80 m. hosszú erős rudat állítunk le s az alapot 0.20 m. magasságban gyepfölddel, vagy tőzeg-

gel feltöltjük és jól lefurkózzuk, lehengerezzük. A körönd közepén felállított erős rudhoz mindkét köröndből lejtősen, kunyhó alakban két-két póznát állí-

tunk fel, melyek felső részükkel a középső rudhoz erősítendők s karbolineummal, vagy kátránnyal bekenjük őket az elrohadás ellen. A 0.20 m. magasan feltöltött és jól lehangerezett alapra vastag bádognál vagy egyéb szilárd anyagból készült (e) elszigetelő lemezeket helyezünk el, akként hogy róluk az összegyülemelő víz, az oldalt felállított (f) kellő hajlású vízlevezető csatornába juthat s a csatornának külső alacsonyabb fekvésű nyílásán kifolyhat. A felállított s főrudhoz erősített póznákra azután deszkákat szögezünk, a közöket falommal, szalmatörmelékkel vagy növényi trágyahulladékkal kitöltjük, kívülről pedig jó erősen bevonjuk szalmával s a kazal esuesára jó erősen összefont szalmasapkát erősítünk. A jégtartó északi oldalán két beerősített rud közötti részen elkészíthetjük a bejárót, mely szintén sűrűn font zsuppal vonandó be, hogy a nap melegítő hatásától védve legyen. A jégtartó nagy előnye, hogy megvédhető benne a jég minden aljvitzól, mert a csatornán (f) át kifolyik a víz azonnal s ha a csatorna alsó vízszintesen fekvő részét mindig teleöntjük vízzel a külső eső nyíláson át, akkor a küllevegő behatásától a jég folyton ellesz zárva.

MULATTATÓ.

A papucs-király.

Irtá: *Friedl Lambert.*

Papucsország trónján
Ifju király székel;
Nem rég házasodott
S máris jajveszékel.
Nem sokat ér most már
Szokásos mondása:
„Nem lesz ebből semmi,
Mindenki meglássa!”

Több már egy heténél
Hogy koresmában nem volt...
Azt mondja az asszony:
„Te ily-oly szégyenfolt!”...
Eszébe sem jut már
Szokásos mondása:
„Nem lesz ebből semmi,
Mindenki meglássa!”

* * *

Az asszony a háztól
Éppen távol vala...
Vendégeket hívott
A papucs-dalia.
Pedig volt már neki
Ujdonsült mondása:
„Jaj! nagy baj lesz ebből
Mindenki meglássa!”

Jaj! az istenért, már
Egy tányér eltörött...
Kiált, mintha volna
Nyakán tatár, török...
Fél, mert — sajnos — igaz
Lesz az ő mondása;
Jaj! nagy baj lesz ebből
Mindenki meglássa!”

Megjön a királyné
Szörnyü sebbel-lobbal
Arczáról lerí, hogy
Iszonyatost forral,
Elbuvik a király
El az ágyasházba,
Remeg az ágy alatt,
Mig keresi párja
Jaj! nagy baj lesz ebből
Mindenki meglássa.

Honszerző őseink históriája.

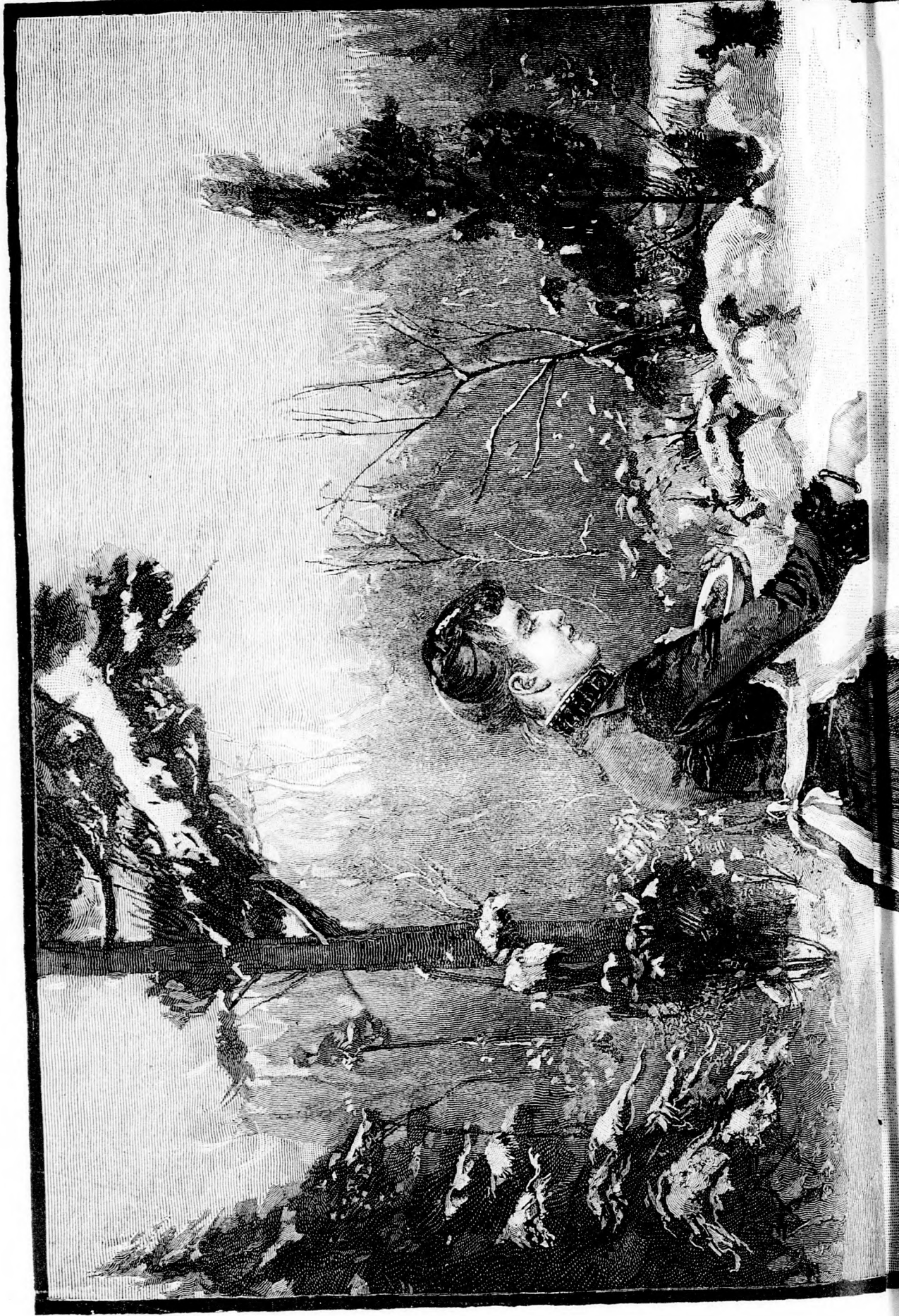
— Östörténeti képek. —

IV.

(Ateköz elpusztulása. Orosz háború. A honfoglalás kezdete.)

A bolgár háború nagy veszedelmet hozott őseinkre. Simeon, a megalázott bolgár fejedelem sehogysem tudta elfelejteni a rajta esett csufúságot s folyton azon törte fejét, miként álljon bosszút országa elpusztításáért. Nagy örömmel hallá hát kémeitől, hogy a magyarok az észak felé lakó szláv törzsek ellen intéztek hadjáratot. Tüstént szövetséget kötött tehát a besnyőkkel s két oldalról csapott rá a harezosoktól elhagyott magyar tanyákra és egy szálíg kiirtotta az otthon maradt gyermekeket, asszonyokat, betegeket és aggastyánokat. Csak egy vén embert hagyott írmagul, hogy megvigye Árpádnak a borzasztó hirt. Forrt a magyarokban a düh, de mit se tettek. A mijük ott maradt Ateközben, ugysis elpusztult, minek lett volna visszatérni arra a szomorú helyre, a hol a besnyők azalatt már sátrakat is vertek?

Tovább vándoroltak tehát észak felé, hogy az oroszoktól foglaljanak maguknak új hazát. Az oroszok vitézül védelmezték földjüket és elhatározták, hogy inkább mind meghalnak a harcban, semhogy országukat odaadják. Árpád erre elrendezte seregeit s ide-oda lovagolva ilyen szavakkal bátorítá vitézeit:

„Óh szittyák! vitéz barátaim! erős férfiak! Emlékezzetek meg utaink kezdetéről, midőn azt fogadtuk, hogy fegyverrel fogtok földet keresni, melyen lakhsatok. Ne ijedjete meg az oroszok sokaságától, a kik hasonlók a mi kutyáinkhoz! Vajjon nem rettenek-e meg a kutyák, ha uraik szavát hallják? Az erő nem a nép sokaságában, hanem a szívnek bátorságában van. Nem tudjátok-e, hogy egy oroszán sok szarvast megfutamit? Csak azt kérdezem tőletek: ki állhatott ellen a szittyá vitézeknek? Azért is harczoljunk serényen és erősen azok ellen, kik a mi kutyáinkhoz hasonlítanak; s úgy féljünk sokaságuktól, mint a legyek sokaságától!“

Ezt hallván, a magyarok bátorságot és erőt nyertek. A haditrombiták mindenfelől harsogtak s a két ellenség seregei egymásra rohantak. A harc dühösen folyt, hullott az ellenség, mint a hidegtől a legyek s megfogyva szaladtak Kiev városába, hogy legalább életüket megmenthessék. De nyomukban volt mindig az üldöző magyar tábor, mely szintén a város falai alá érkezett. Nagy volt bent az ijedtség: követeket küldöttek tehát Árpádhoz és kérve kérték, ne üzze ki őket házaikból, keljen át inkább a havasokon: ott terül el Etelének egykori híres birodalma: ott több a folyó, dusabb a mező kéklőbb még az ég is.

Megtetszett Árpádnak a tanács s mivel látta, mint buzdulnak föl vitézei Attila örökségének halatára, szívesörömet hallá a követek beszédét és békét ígért nekik, ha tízezer gíra ezüstöt és himmenyét-, nyest-, meg ezobolybőröket küldenek neki és vezéreinek ruházatul. Nagyon megörültek ennek az orosz herezegek és nemesak az ajándékokat küldték meg, hanem még saját fiaikat is zálogba adták a vitéz népnek.

Őseink tehát újra fölkerelkedtek és orosz harczosok kalauzolása mellett egész Ladomér városához jutottak, melynek fejedelme ajándékokkal jött Árpád elébe. Itt három heti pihenőt tartottak s miután a ladoméri fejedelemtől is kétezer gíra ezüstöt, száz gíra aranyat s nagy mennyiségű drága bőroket, továbbá háromszáz felszerszámozott paripát és ezer teherhordó ökröt kaptak ajándékba, felszedték a sátorfájukat és Halies felé indulának. Ennek ura is gazdag ajándékokkal jött hódolásra. Itt egy egész hónapig pihentek. Ekkor a galicziai herezeg kétezer nyilast és háromezer parasztot rendelt ki, hogy Árpádot és népét a Kárpátok hegyein keresztülvezesék. Azonkívül barmaikat eleséggel és egyéb szükséges dolgokkal rakta meg és élelmükre sok vágómarhát is adott nekik.

Ekkor történhetett, ha ugyan igaz volt, mert hát — a mint mondám — ma már sok tudós ember kétségbe vonja, hogy a hunok maradványai, kik idáig székely néven az erdélyi havasok közt huzódtak meg, hírét vévén, hogy a rokon magyar nép Árpád vezérlete alatt Etele birodalmának visszafoglalására jön, követeket küldtek Árpád üdvözlésére

és öt valamennyi nemzetségeik nevében szintén fejedelmükké fogadták. Árpád nagy örömmel vette a testvérnép csatlakozását. A vérszerződést köre vésette s azzal bocsátá őket haza. Otthon aztán a székelyek *Bondvárra* gyűlvén, karjukat ők is felmetszették s ünnepélyes áldomás közben esküdtek fel a szerződés megtartására.

Árpád pedig ezalatt kikémleltette az elfoglalandó hont s miután megtudta, hogy az sok fejedelem között van feldarabolva, lassan leereszkedett népével a vereczkei szorosuton, a Latorcza folyó mentén, a mai Beregvármegyébe s a helyet, melyet annyi fáradság és munka árán először foglalt el, *Munkácsnak* nevezette el. Ezt aztán megerősítette és a sikeres kezdet örömeire negyven napig mulatozott itt táborával s nagyon megszerette ezt a földet. A környéken lakó tótok nagyon megijedtek a magyarok bejövetele miatt, mivel hallották, hogy Árpád Attila király nemzetségéből származott, kinek nagy híre még most sem enyészett el az ország lakosai között. Hizelegve közeledtek hát hozzá és ámbár Zalán fejedelemnek voltak alattvalói, önként hódoltak és nagy tisztelettel és félelemmel szolgáltak Árpádnak és bőven ellátták seregét élelemmel és más szükséges dolgokkal. Látván pedig, hogy semmi bántódásuk sem esik, elbeszélték úgy, a hogy maguk is öregapáiktól hallották, mint foglalta el e földet Attila halála után Zalánnak valamelyik ősapja; miként költöztek aztán ők ide? és nem győzték eléggé dicsérni e föld termékenységét és gazdagságát.

Ilyenket hallván Árpád és főemberei, fölötté örvendeztek és *Ungrához* lovagoltak, hogy azt elfoglalják. De mire a köfal körül táborot ütöttek, gyáván megszökött a várnak kapitánya, ki Zalánnak ezen a vidéken helytartója volt s a kit *Laboreznak* vagy Dukának is nevezték és Zemplén várába sietett. A fejedelem vitézei azonban üzőbe vették, elfogták és egy patak partján felakasztották. Azt a patakot róla hívják ma is *Laboreza* vizének. Árpád pedig népével bevonult Ungvárhoz s miután itt elhunyt ősz apját Álmost, ki az öregségtől már szemevilágát is elvesztette, nagy pompával eltemettette, négy napi tort esapott s égő áldozatokat mutatott be a magyarok istenének.

Mert hát eleinte, mint majdnem minden más nép, akkoriban még pogányok voltak. Egy fő lényt imádtak, a kit ők a magyarok istenének tartottak s a kinek a tiszteletére dombokon és berkekben áldozatokat mutattak be leölt marháikból. Mivel pedig legbecesebb marhájuk a ló volt, nagyobb ünnepélyek alkalmával fehér mént vágta le áldozatul. Az istenen kívül tisztelték a levegőt és földet, a vizet és a tüzet, de legfőképpen a napot, mivelhogy ezek által szokta adni az isten minden jótéteményeit. Ezek tiszteletére az áldomásokon dalokat szoktak énekelni. De hittek a jó istenen kívül, kit *Hadurnak* is hívtak, egy gonosz istenben is, az *Ármányban*, a kit Ördögnek is nevezték. Ez volt minden rossznak az

okozója. A tulvilági boldog életben is hittek és azt gondolták, hogy mindazon ellenségek, a kiket a földön megölnek, az égben szolgálni fogják őket. Halottaikat többnyire folyók mellé temették el fegyverekkel és lovaikkal együtt s emléküket gyásztörrel és énekkel ülték meg. Különösen szent dolog volt előttük az eskü, melyet a világerő sem szegtek volna meg. Voltak papjaik is, kiket táltosoknak neveztek. Ezek voltak a vezér tanácsadói, a nép bölesei, költői és orvosai. Ők fejtették meg az álmokat és ők jövendölték meg a bekövetkezendő dolgokat. A nép határtalan tisztelettel viseltetett irántuk.

Alpári Lajos.

(Folytatása következik.)

Nem ismert önmagára.

— Régi, de eléggé neveléses történet. —

Írta: *Szini Péter.*

Minden egyes községnek megvan nagy Magyarországon a maga különös sajátossága. A bótrágyiakat például ma is bosszantja, hogy őseik annak idejében kővel verték agyon a ketyegő fenének tartott zsebórát; a hetenyi ember meg az erdőben keresztbe vitt létráért haragszik szerfelett, pedig hát nem tehet róla, hogy elődjei oly ostobák voltak és inkább levágták az erdő fáit a létra előtt, semhogy felérték volna észszel, hogy okosabb lesz hosszában vinni; a torpaiakról meg országosan tudva van a kutyasajtolás szomorú története, míg a tivadariak azért bosszankodnak, hogy boldogult elődeik a fehérités végett kihuzott vásznat közelgő árvíznek gyanították s ugyanesak félreverték neki a harangot.

Ebből az időből datálódik talán Gálhegy község neveléses híre vergődése is, hol a község nagyrabecsült s általános szeretetnek örvendő kántora követett el az egész községet csufságba mártó neveléses eselekedményt.

A gálhegyi nép jó magabiró, Istentől jól termő szántóföldeket, tüzes bort termő hegygyel megáldott volt. Bizony nem egy gazdával megesett hajdan, hogy a hambárba rejtett pirosszemű bankót apránként elragicsálta az egér, mert nem volt szükség reá. Mire is tudta volna ezelőtt elkölteni pénzét a jámbor paraszt-ember? Italhoz ingyen jutott a bőven termő szilvából; dohányt szabad volt ültetni s nem kellett beszereznie négykrajczáros zöld pakli képeben; ruházata meg elkészült otthon az asszonyi kéz által szövött vászonból: legfeljebb egy kalapot kellett venni, mely aztán öt esztendőre hűségese kitarással megfelelt fejfedező feladatának.

Nem kellett még akkor füzös topánka a fejéreselédi lábakra, sem selyemszatin ruhára nem kellett költeni a garast, mégis férjhez mentek az eladók rendelt időre.

Boldog nép között egyedül talán a kántor volt

boldogtalan. A kántorok ugyanis rendesen balcsilagzat alatt születnek s végzetük az, hogy örökös elégedetlenségben töltsék el napjaikat.

A gálhegyi kántor urra sem igen mosolygott a szerencse csillaga. Fizetése oly kevés volt, hogy abból ugyan megemészteni valóra sem telt. Tyha! Nem volt még akkor háromszáz forint minimum!... Még ez különben hagyján volt, hiszen a jószívű népszívesen segítette a kántor urat megszükül állapotában, hanem az volt legnagyobb megölő betűje életének, hogy annak idején, mikor a szent házasság révébe evezett, egy oly kapitányos természetű matrónát talált élete hajójába felemelni, hogy attól ugyan egy nyugodt percze sem volt a jó torku Izbéki bátyánknak.

Kántorné asszonyom, ki a szent kereszttségben Karitás névre lett beanyakönyvelve, örökké haragudott. Volt oka reá, vagy nem volt, azzal ő nem törődött. Mihelyt a szelid álm karjai közül kibontakozott, megeresztette könnyen forgó nyelvét s az aztán nem állt meg a nap lehuntyáig. Szidta férjeurát egyre. Baj volt, ha ivott; még nagyobb, ha nem talált inni. Ezt arra magyarázta a sárkánytermészetű hárpia, hogy a kántor ur csak ötöt akarja vekszálni. Volt is esentenper, az égben vitézkedő szenteknek alapos előczitálása s különféle átkok özönének lekivárgatása.

Izbéki kántor ur, ki annak idején esizma-készítési gyakorlatokat végzett s mint jó torku férfiú nyerte el a gálhegyi ev. ref. szent eklézsia kántori hivatalát, esendes megadással szokta türni egyideig az asszonyi szidalmakat, mikor aztán elégnék találta, vette hosszuszáru pipáját s mint ki dolgát a legpontosabban érti, ment végig az utcán nagy rangosan és betért a faluban lakó, de tréfás csinyjeiről messze vidéken ismeretes földesurhoz.

A földesur nagyszerű ember volt a maga nemében. Nagy birtok ura, kinnek az áldás csakugy ömlött a markába. Házánál minden, mire szüksége van. Élhetett volna a gond felől akár ítéletnapig, mert biz az sohasem környékelte meg. Független, senkinek nem tartozó, valóságos kis király volt Gálhegyen, a ki parancsolt az egész községnek s elkövette merő uri passzióból a legtréfásabb csinyeket, melyeken az egész vidék egy-egy álló hónapig mulatott.

Izbéki kántor ur nagyon befentes lett a földesurnál, ki nagyon szerette az ivásban rendületlenül kitaró férfiut, már tudniillik szerette oly módon, mint a hogy udvari bolondjukat szerették hajdan az uralkodók.

A kántor ur ilyféle szerepet töltött be a földesur házában. Ő volt a gunyok, trágár viccek ezéltáblája; neki kellett vendégség alkalmával rogyásig kitarítani az ivást. Ez azonban nem alterálta a jó kántort, sőt igen jól érzette magát a földesur asztalánál sárkánytekintetű életpárjának mindentlátó szemei elől rejtőzött.

Különben annyi is elismerhető, hogy a virgácsok kezelésében kitűnően alkalmas kántorban a földesur tartotta a lelket, mert bizony a tanításért járó diurnum felől akár éhen halhatott volna.

Hatalmas, érczes hangja volt a kántor urnak, a mi szintén igen jó beajánló-levél lett a földesurnál, ki nagyon szerette, ha — mikor már a kompánia totáliter volt — felzendült az édesbus magyar dal mulatók ajakán. A kántor meg nagy szer volt erre. Könyv nélkül tudott valamennyi bordalt, melyet Szentjóni Szabó Lászlótól kezdve megírtak neves és nevetlen költők. Elkezdte azon: „De mit töröm fejemet” és folytatta tovább lelkesítő hangon:

„A ki minket nem tart jónak,
Teremtse az Isten lónak,
Azt is úgy teremtse lónak,
Hol deresnek, hol fakónak stb.”

A már elázott kompánia tagjai meg hevülő kebelük ölelték magukhoz a dalok előinszenirozásában oly kiváló férfiut s nem egy jóra való földesur ivott brudersaftot vele.

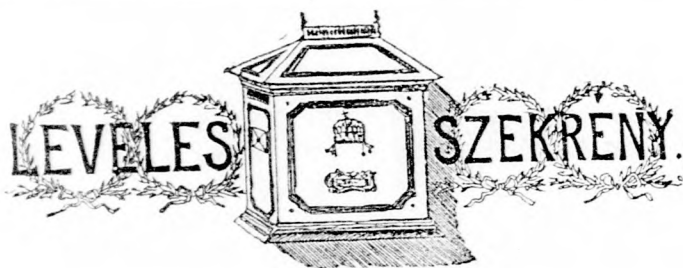
— Szervusz, kántor! Hogy is volt csak, kántor! kiáltozták neki az öröm legfelsőbb fokára esigázott érzellemmel. A kántor különben nem sokat adott e szervuszra. Tudta, hogy ez csak addig tart, míg a bor gőze párolog a fejekben. Egyébiránt nem is volt ő tulkövetelő s nem tartotta oda magát, hogy a földesur vendégeivel te és tu poharat ürítsen. Mula-tott, találta magát a helyzetben, a miképpen jött.

(Vége következik.)

Téli reggel.

— Képpel. —

Istenadta madárkái, hogy elvesznének éhen, ha jószívű őrangyaluk nem akadna, a ki tele marokkal szórja reggelenként az aczélos szemet, meg az izletes morzsákat kemény télen is. Milyen mohón kapdos-sák az eléjük szórt ételt. Hadd lakjanak jól ma még szegénykék, ki tudja nem hullanak-e megfagyva le az ágról holnap reggelre.

Karacsai J. urnak. A szóban forgó ügyekben az elüljáróság önhatalmulag nem intézkedhetik, mert ezek a képviselőtestületnek vannak fentartva, ha az elüljáróság mégis megtette, fegyelmi eljárást kell kérni ellene.

Tarsoly K. urnak, Gyenes J. urnak, Világi A. urnak, Magrik J. urnak, Kiss M. urnak, S. Tóth Salamon urnak, Pászthy F. urnak, Nemes Berek József urnak, Nagy István urnak: sorsjegyeiket nem huzzták ki.

Mede János urnak. A karácsonyi számot, a mely-

ben benne van igen hasznos tartalmu kalendáriumunk is, postára tettük újra. Koszönjük szives üdvözlétét, fogadja részünkről is a legőszintébb szerencsekivánatokat.

G. S. urnak, Kőtegyán. 1. Egyesületek közgyűlési határozata ellen nincsen felebbezés. Az ilyen határozatok csak akkor támadhatók meg, ha alapszabályellenesek, mint például önöknél a megvételtre hozott határozat. Nem hiszszük ugyanis, hogy az önök egyesületének alapszabályaiban ne volna körülírva, hogy az egylet pénze mire fordítható, ellenkezőleg valószínűnek tartjuk, hogy önök olyasmit, a miről a levele szól, nem is vehetnek, mert az se befektetésnek nem mondható, sem az egylet céljainak nem felel meg. Így tehát ez irányban nincsen mitől tartaniok. 2. Még kevésbé kell tartaniok attól, hogy az állam az egylet vagyonára rátenné a kezét. Ilyesmi még a hottentották között sem fordul elő, annál kevésbé egy alkotmányos országban, a hol törvények alapján kormányoznak. Az állam nem rabló. Csak hiba ne legyen a vagyon kezelése körül, mert ha az állam ilyesmit lát, akkor feloszlatja az egyesületet, lefoglalja a vagyont, vizsgálatot indít, a károkat megtéríteti s a hűtlen kezelőket megbünteti. Az egylet vagyonát tehát még ez esetben sem tartja meg magának.

Magyar P. urnak, Miskolc. Nem lesz ott valami nagy baj. Azon éppen nem esodálkozzunk, hogy a hány orvossal beszélt, mind mást mondott. Az elféle bajok megvizsgálására a vidéki orvosok rendszerint műszerekkel, tükrökkel sinesenek ellátva, a miért is tanácsunk az: vegyen magának másfél napi szabadságot, jöjjön fel a fővárosba s nézesse meg a bajt a fülgyógyászati klinikán. Ott majd rövidesen segítenek rajta.

Dobos J. urnak, Bábony. Vajjon az 1864-es Staats-Lose-k bírnak-e még értékkel? Meghiszszük azt, csak volna vagy ötezer darab belőle. Értékük ma 192 forint s tényleg 1918-ig bírnak érvénynyel. Akkoráig ugyanis valamennyit sorshuzás utján vissza váltják. Ezenként két huzás van, júliusban és deczemberben, mindannyiszor 150 ezer forint főnyereménynyel. Tehát ki ne adja kezéből.

Mészáros S. urnak. Levelét átadtuk a kiadóhivatalnak, a hirdetések dolgát az intézi el. A lap küldése iránt intézkedtünk.

Bauer K. F. urnak. Sorsjegyeit nem huzzták ki. A többi kérdéseire jövő számunkban válaszolunk.

Gáspár A. urnak. Sorsjegyeit nem huzzták ki.

F. M. S. urnak. Sorsjegyet nem huzzták ki.

Több levélre hely szűke miatt csak a jövő számban válaszolhatunk.

Budapesti piac.

A gabona ára Budapesten.

Budapest, január 25.

Buza e hsten:

Tiszavidéki	76—82 kil. buza ára	6 frt 95—7 frt. 40 kr.
Pestvidéki	" " " "	6 " 90—7 " 35 "
Fejérmegyei	" " " "	6 " 90—7 " 35 "
Bácskai	" " " "	7 " 00—7 " 45 "
Bánsági	" " " "	6 " 90—7 " 35 "
Rozsot	mmázánkint	6 frt 30—6 frt 40 krral fizették.
Árpa	{ sörfőzésre való,	mmként 6 frt 40 kr, 7 frt 80 kr.
	{ szeszfőzésre való	" 5 " 40 " 6 " 20 "
	{ takarmánynak	" 4 " 90 " 5 " 10 "

Zab mmázsánként (uj) . . . 6 „ 10 „ 6 „ 45 „
Tengeri „ . . . 4 „ 05 „ 4 „ 20 „

Liszt ára 100 kgként.

Sz.: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

12.20 11.80 11.20 10.40 9.70 9.30 9.— 7.60 5.60.

Buzakorpa finom 3.40 durva 3.50 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: vörös lóhere erdélyi: 30—40 frt; luczerna 34—40 frt; baltaczim 10—10¹/₂ frt; muharmag 5.50—6 frt; mák 18—20 frt; tavaszi búkköny 5¹/₂—6.00 forint; bab fehér nagyszemű 8.00—8.50 frt, — barna 7 frt, tarka 6 frt; lenese 9—13 frt, borsó 8.50—9.50 frt. Köles 5—5¹/₂ frt, Kendermag 8—75 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: Elsőrendű jármás ökörért 330—350 frtig; közép minőségű jármás ökörért 260—300 frtig; silányabb jármás ökörért 200—240 frtig; hizott magyar ökör mm.-ként élősúlyban 25—31 frt, hizott tarka ökör 26—32 frt. Fejés tehének Fehérszőrű magyar téhén, darabonként 50—75, tarka téhén darabonként 70—140 frt. Élő borju. 1 kgr. élősúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért 46—47 kr; közepes minőségű borjuért 43—45 kr; silányabb borjuért 39—41 kr. Vágott borju. 1 klgr. hussúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért 62—65 kr; közepes minőségű borjuért 60—62 kr; silányabb borjuért 58—60 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 320—380 kilogr. nehéz sertésért 51—53 kr, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 44—46 kr.

Juhvásár. Hizlalt ürü páronként 12.50—23.00 frt gyenge minőségűért, páronként 6.—11. frt.

Baromfivásár. Lud páronként 3.50—7.50 krig, kaesa 1.50—3.00 krig, tyuk 1.10—1.30 krig, csirke 70—1.20 krig, kappan 1.60—2.20 pulyka 3.00—4.80 krig

Takarmányvásár. Réti széna méterm. 2.40—3.10 kr, mohar 2.30—2.90 kr, zsupszalma 1.40—1.60 kr, alomszalma 1.20—1.40 kr,

Vegyések. Szalonna 53—59¹/₂ kr, csurgatott méz 26—28 kr, viasz 1.45—1.65 kr.

Tojás forintonként, friss 30—35, darab.

Mütrágyák. Thomas-salak 18—20% 3.20—3.40 frt, Thomas-salak 22—25% 3.35—3.60 frt. Kálitrágya 20—25% 2.50—2.80 frt. Vasgálicz Ia. 3.00—3.20 frt, Vasgálicz IIa. 2.75—3.00 frt. Rézgálicz 24.00—24.80 frt. (100 krgkint 50 kgos Budapesten.)

Kis lottó-huzások.

— Január 18. —

Budapest	3	77	75	46	12
Trieszt	1	61	90	30	89

— Január 22. —

Prága	71	50	26	80	86
Szeben	74	67	22	13	87

Január hó.

HETI NAPTÁR

N.-B.-Asszony-hava.

A hó és hét napjai	Római katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög keleti naptár	N A P		H O L D	
				kel óra percz	nyugszik óra percz	kel óra percz	nyugszik óra percz
4 Kath. Ev. Midőn Jézus a hegyről leszálla. Máté. VIII. 1—13. — Prot. ev. Máté VIII. 1—13. — Gör. Ev. Luk. II. 1—14.							
26 Vasárnap	E III. Ep.	E III. Ep.	14 G. Szabbás	7 36	4 50	— 9	4 29
27 Hétfő	Ar. sz. János	Ar. sz. János	15 Thib. Pál	7 35	4 52	1 8	5 34
28 Kedd	Margit, N. Kár.	Nagy Károly	16 Vas. sz. Péter	7 34	4 54	2 20	6 28
29 Szerda	S Ferencz	Valér	17 N. Antal	7 33	4 55	3 41	7 11
30 Csütörtök	Etelgunda	Etelgunda	18 N. Athanáz	7 32	4 57	5 9	7 43
31 Péntek	Nol. Péter	Virgil	19 Makár ap.	7 30	4 58	6 35	8 8
1 Szombat	Ignác pk. vt.	Brigitta	20 Euthymius	7 29	5 —	8 1	8 28
2 Vasárnap	E. S. Gysz. B. A.	E. Hetv. Gysz.	21 G. Maximus	7 28	5 1	9 24	8 48

II. Magyar Osztályosorsjáték.

Első huzás 1896. február 5—8-ig.

I. osztályu sorsjegyek

Teljes sorsjegyek (mindhárom oszt. érvényes.)

¹/₂₀ 1.— ¹/₁₀ 2.— ¹/₂ 10.— ¹/₁ 20.— frt.

¹/₂₀ 3.— ¹/₁₀ 6.— ¹/₂ 30.— ¹/₁ 60.— frt.

sorsjegyeket elárusít

Heintze Károly

Budapest,
Szervita-tér 3. szám.

A legjobb magvak kaphatók MAUTHNER ÖDÖN magkereskedésében,

József főherceg Ő csász. és kir. Fensége,
Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir. Fensége, Fülöp szász-coburg-góthai herceg
Ő kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN.

Fő-üzlet:

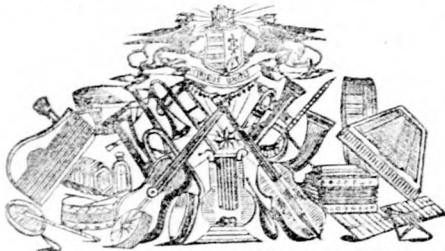
Andrássy-ut 23-ik szám.

Fiók-üzlet:

Koronaherczeg-utcza 18.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagy
képes ár-
jegyzék
ingyen és
bér-
mentve.

Nagy
képes ár-
jegyzék
ingyen és
bér-
mentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, csász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utcza 5.

Ajánlja saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok
alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.
Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó-
hangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mel-
lett szállítanak. Mindennemű hangszerek javítása a
legelőnyösebb ár mellett eszközöltetnek. Régi hang-
szerek beeszerítetnek. Erős orgonahangu harmonikak-
ból külön árjegyzék kérendő.

iskola hegedűk 3fr.tól felfelé.

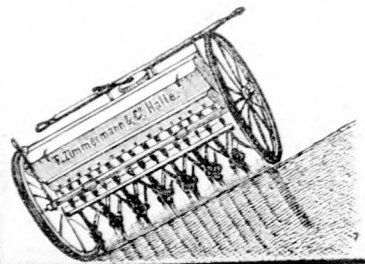
Községi dobok

LOUIS FEDOR

nemzetközi gépcsmunka

NYIREGYHÁZÁN.

Ajánlja felülmúlhatatlan Zimmermann-féle sor- és szóróvetőgépeit,
hegyes és sík talajra. Sack- és más rendszerű egy-, kettő és hárombaráz-
dás aczélekét, boronák, sima
szagos, gyűrűs, Cambridge és
Croskill hengereit. Szecska-
repavágók legkülönbözőbb ki-
vitelben.

Daráló-gépek, 49
petroleum-motorait,
és
lőhereséplőgépeit.

Utalmat hideg és nevedesség ellen
egyedül és kizárólag csak
az én világhírű

katonatiszti
lópokróczaim

nyújtanak, melyek sok il-
letékes személyiség, gaz-
datisztek, lőtulajdonosok,
uradalmi intézők és cir-
kusz igazgatók által mint
meleg, tartós, elpusztíthat-
lan, tehát legjobb lőtaka-
rók-ül elismertetnek. Kato-
natiszti lópokróczaim igen
simulékonyak, e szeint
mint jó meleg ágytaka-
rók-ül is alkalmazhatók. —
Ezek igen nagyok élénk
színű csikokkal és bordur-
ral ellátva; árak: A. fajta
1 frt 60 kr., B. fajta 2 frt.

Sárgászörű fakker takarók
6 különféle csikkal és bor-
durral, komplet hosszú és
széles 2 frt 50 kr., doublé
erős és vastag, igen finom
3.50 kr. darabonként. Szét-
küldés jótállással utánvét
mellett. Nem megfelelőért
az összeg visszaadatik. —
egyedüli megrendelési hely
M. RUNDKAKIN, WIEN,
Glockengasse 2.

Gubiez-féle gépgyár

jelenleg

Detrich Gyula

gépműhelye és ekegyára

Rákospalota, Bathányi-utcza 5.

Ajánlja fa- és vasgerende-
lyes öntött és kovácsolt
vasfejű egy- és többvasu
ekéit; fa és vastengelyes
taligáit; fa- és vaskeretű
különböző boronáit, henge-
reit mélyítő- és porhanyító,
valamint SACK-rendszerű
ekéit. Mindennemű ekék-
hez tartálékreszket, u. m.
ekeöntvényeket, kormány-
lemezeket, aczél szántóva-
sakat. Ajánlja répaemelő-
eszközeit, u. m.: répa-
pákat, répakiemelő és ré-
parakodó villákat; répa-
fejszékét, répaszelet
kampókat, legjutányosabb
árakon.

Árjegyzék szivesen
küldetik. 4963

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtokéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtokéletesebb permeterzőgép a **Vermorel-féle**

„ECLAIR“

peronospora permeterző, mely eddig minden versenyenél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint esomagolással.

„Azurin“ 1 frt 25 kr. kilogrammja,

„Régálicz“ 25 frt métermázsánként,

„Raffiaháncs“ 65 kr. kilogrammja.

Ajánlunk

legjobb minőségű és megbízható

vetőmagvakat

jutányos áron.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

KLÖSZ GYÖRGY

fényképészeti és műszaki műintézete

Budapest,

Városligeti fasor 49. szám alatt
(saját házában).

Villamos-vasút megállóhely a ház előtt.

Városi iroda arégi helyiségben: Kossuth-Lajos-u. 18., I. em.

Bor- és pinczekezelési kellékek

u. m. cognac, savtalanító por, borkősav, (vegytisztá) vizahólyag, dugaszok, dugaszoló- és czimkupakológépek, borszesz, JULLIEN borderítőpor stb, legolcsóbb árban kaphatók

WATTERICH ARNOLD-nál

BUDAPEST,

Dohány-utca 5. szám alatt.

Árjegyzék ingyen.

KIADÓHIVATALUNKBAN KAPHATÓ:

SZŐLEINK UJJÁALKITÁSA.

Irtá: Baross Károly. Ára 1 frt. 4 tájrajz, 1 térkép és több ábrával illusztrálva. Tárgyalva az ország m. gazdasági egyesület által Peér, N.-Várad, N.-Károly, Arad, Paulis-Baraczká, Ménés, Kúvin, Világos, Muszka, Magyarád, Pankota, Versecz, Fehértemplom, Deliblat, Pancsova, Szeged, Kecskemétre rendezett szőlészeti tanulmányu tapasztalatait.

Állást keres.

Kisebbszerű gőzmalomban

főmolnári állást

keresek. A fehér és paraszt örlésben teljes jártasságom van, beszéllek magyar, német és szerb nyelven. Czimom a lap kiadóhivatalában megtudható M. S. jelge alatt. 123

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEKÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847

Bräusweller János
Szegeден, C. és ktr. közérőlagoson
szab. chronometer- és műszer-feltalálója
a reményteljes inga-órákban.
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölesön a vi. l. díj becsérték alapján 20-30 év közötti időre készpénz n. Birtokos felmondhat bármikor. pénzügyi-ter nem mondhat fel. Csekély kamattal tők- is törleszt. tetik. Lebonyolítás 14 nap alatt. **Semmi előleges költség.** Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszteri. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Czim: **Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.** Budapest, Váci-körút 39. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Megjelent a „Köztelek Zsebnaptár“ és „Köztelek Évkönyv“ 1896-ik évre.

Szerkesztik:

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az „Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület“ titkárai.

E két könyv ára bérmentesen 2 frt 10 krajczár.

Lapunk előfizetőinek 1 frt 60 kr. **20**

Kapható lapunk kiadóhivatalában:

Budapest, IX. ker. Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvénytársulat
 ⇒ BUDAPEST. ⇐

Ajánlja a vas- és aczélöntés, valamint a gépgyártás kere-
 tébe tartozó mindenféle czikkeit, különösen pedig a tisztelt
 gazdaközönséget érdeklő következő speciálisait:

HENGERSZÉKEKET
 paraszt- és finom őrlésre, kéregöntetű sima és rovátkolt
 hengerekkel;

malmászati egyéb gépeket s teljes malom-berendezéseket,

TURBINÁKAT

a helyi viszonyoknak megfelelőleg szerkesztve, mik a vizi-
 kerekeket mind tartósságuk, mind nagyobb hatásfokuknál
 fogva messze fölülmulják, mindenféle szerkezetű

ZSILIPÉKET, ZSILIPKAPUKAT
 stb.; mindenféle átmérőjű

öntött vasesőveket alagsósajtókat, fűdélesrep- és téglá-
 vetőgépeket, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat,

gáz- és petroleum-motorokat,
GÁZ-, PETROLEUM-KALAPÁCSOKAT

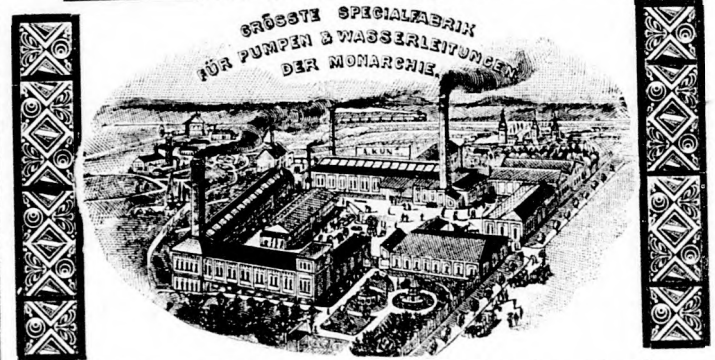
kovácsműhelyek számára, mindenféle
szivattyúkat, spiritus-szállító vasuti kocsikat

kömegmunkáló-gépeket, kenderkikészítő-gépeket,
GŐZGÉPEKET, UTHENGEREKET és mindenféle

kőtörő-, zúzó- és aprózó-gépeket 470
 utak készítéséhez;

Mechwart-féle FORGÓ GŐZEKÉKET,
 világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot
 bármely távolságra elvezető **dynamo-gépeket** stb. stb.

A birodalom legnagyobb különleges vízvezeték-
 és szivattyú-gyára.

KUNZ ANTAL, Mähr.-Weiskirchen.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

A jelenkor legnagyobb olesósága AZ AMERIKAI MÉRLEG.
 Használható mindennemű a gazdaságban és háztartásban elő-
 forduló czikkek méréséhez, úgymint buza, rozs és minden-
 nemű szemes gabna; továbbá szén, szalma, burgonya, répa,
 liszt, vaj, túró és élő állatok és bármely bolti czikk mérésé-
 réhez. — Ezen mérleg által már egy égető szükséglet képező
 háztartási czikk lesz betöltve, melylyel a gazda gabnáját, a
 háziasszony pedig a bőséges és bevásárolt háztartási czikkeket
 könnyen megméri. — Az amerikai mérleg erős, tartós
 vasszerkezetű és könnyen kezelhető.

A mérleg ára használati utasítással együtt az én költség-
 gemen szállítva.

200	300	400 kg. mérőképesseg
2 frt 50	3 frt 50,	4 frt 50.

A mérleg elküldése utánvétel vagy a pénz előleges bekü-
 ldése mellett történik.

Czím:

SOHR LIPÓT,
 Somogy-Szill.

Ugyanott kapható a „Haladás” KUKORICZA-MORZSÓLÓ,
 munkaképesség 15-20 mérő naponként könnyen akár egy
 gyermek által kezelhető, ára 3 frt 50 bérmentve.

Pályázati hirdetmény.

Pestmegyei Vadkert községben a

községi kertészi állás

lemondás folytán üresedésbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázat hir-
 dettetik.

A kertész javadalmazása a községi házipénztárból havi utólagos rész-
 letekben fizetendő évi 180 frt készpénz fizetés, 2 szoba, 1 konyha és 1 kama-
 rából álló természetbeni lakás és a faiskola még üzembe nem vett részének
 használata.

A választás

f. 1896. évi február hó 2-án d. e. 8 órakor

fog megtartatni, amiért is felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni
 óhajtják hogy képzettségüket, erkölcsi magaviseletüket és eddigi kifogástalan
 működésüket igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényüket, a községi kép-
 viselőtestülethez czimezve, alulírott község előljárásihoz a választást meg-
 előző napig küldjék be.

Kelt Vadkerten, 1896. január 22-én.

124

Burgetti Ferencz,
 jegyző.

Bugyi József,
 I. bíró.